

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Bakalářská práce

2016

Andrea Kubová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Andrea Kubová

**Komparace současného zpravodajství Rádia
Impuls a Radiožurnálu**

Bakalářská práce

Praha 2016

Autor práce: **Andrea Kubová**

Vedoucí práce: **PhDr. Josef Maršík, CSc.**

Rok obhajoby: 2016

Bibliografický záznam

KUBOVÁ, Andrea. *Komparace současného zpravodajství Rádia Impuls a Radiožurnálu*. Praha, 2016. 57 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Josef Maršík, CSs.

Abstrakt

Cílem této práce je porovnat současné zpravodajské relace dvou rozhlasových stanic v České republice. Jsou jimi komerční Rádio Impuls a veřejnoprávní Radiožurnál. Úvod práce je věnován teoretickým základům rozhlasového zpravodajství na našem území. V této části je historie rozhlasového zpravodajství, definovaná je rozhlasová zpráva, její zásady a formy, jazykový styl a podoba zpravodajských relací. Na základě rozhovorů se šéfredaktory těchto dvou rozhlasových stanic je zpracována charakteristika jejich zpravodajství. Nejdůležitější částí této práce je obsahová analýza. Výsledky výzkumu porovnávají zaměření a preference těchto rozhlasových stanic z hlediska tematického a lokálního zaměření a žánrových forem. Data jsou uvedena v jednotlivých tabulkách.

Abstract

The main target of this study is to compare content of the news in two radio stations in the Czech Republic. Those include commercial Radio Impuls and public radio Radiozurnal. Introduction is devoted to theoretical foundations of radio news in our territory. In this part is the history of radio news, definition of radio news, its principles and forms, language style and genres of news program. Based on interviews with the editors of these two radio stations there is characteristic of their news program. The most important part of this work is content analysis. The results of research comparing the orientation and preferences of these radio stations - thematic and local focus and genre forms. The data are shown in each chart.

Klíčová slova

Zpravodajství, rozhlas, rozhlasové zpravodajství, komparace, obsahová analýza, Rádio Impuls, Radiožurnál

Keywords

News, radio, broadcasting news, comparison, content analysis, Radio Impuls, Radiozurnal

Rozsah práce: 61 478 znaků včetně mezer

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 13. 5. 2016

Andrea Kubová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu PhDr. Josefu Maršíkovi, CSc. za vedení mé práce, cenné rady a doporučení. A děkuji také mé rodině za podporu.

SCHVÁLENO

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK Teze BAKALÁŘSKÉ diplomové práce									
TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:									
Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta: Kubová Andrea	Razítko podatelny: <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;"> Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd </td> </tr> <tr> <td>Došlo dne:</td> <td style="text-align: center;">26-05-2015 -1-</td> </tr> <tr> <td>Číslo:</td> <td style="text-align: center;">2254</td> </tr> <tr> <td>Přiděleno:</td> <td></td> </tr> </table>	Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd		Došlo dne:	26-05-2015 -1-	Číslo:	2254	Přiděleno:	
Univerzita Karlova v Praze Fakulta sociálních věd									
Došlo dne:		26-05-2015 -1-							
Číslo:		2254							
Přiděleno:									
Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta: 2013/2014									
E-mail diplomantky/diplomanta: andrea.kubova@centrum.cz									
Studijní obor/forma studia: Žurnalistika, bakalářské studium									
Předpokládaný název práce v češtině: Komparace současného zpravodajství Rádía Impuls a Radiožurnálu									
Předpokládaný název práce v angličtině: A comparative study of contemporary radio news Radio Impuls and Radiožurnál									
Předpokládaný termín dokončení: LS 2015/2016									
Základní charakteristika tématu a předpokládaný cíl práce: Tématem bakalářské práce je komparativní studie současného zpravodajství Rádía Impuls a Radiožurnálu. Zpravodajství budu porovnávat z hlediska hlavních rozdílů veřejnoprávního a soukromého rozhlasového zpravodajství, formátu, žánru, obsahu, jazykových prostředků a mluvního projevu. Cílem je vytvořit komparativní studii, která se bude zabývat jedním vybraným týdnem v rozhlasovém vysílání, ve kterém budu porovnávat zpravodajské relace v poledne a v podvečerních hodinách soukromého Rádía Impuls a veřejnoprávního Českého rozhlasu stanice Radiožurnál.									
Předpokládaná struktura práce: <ol style="list-style-type: none"> 1. Úvod 2. Teoretická část <ul style="list-style-type: none"> - V této části vymezím základní charakteristiku rozhlasového zpravodajství a představím zpravodajský program Rádía Impuls a Radiožurnálu. 3. Praktická část <ul style="list-style-type: none"> - V této části srovnám zpravodajskou formu obou stanic ve vybraném týdnu. Zvláštní zřetel budu věnovat poledním a podvečerním zpravodajským relacím. Zároveň budu zpravodajský program obou stanic analyzovat z hlediska soukromého a veřejnoprávního média, formátu, tematického zaměření, jazykových prostředků a mluvního projevu. 4. Závěr <ul style="list-style-type: none"> - Závěrečné shrnutí vyzkoumaných poznatků. 									
Vymezení zpracovávaného materiálu: V bakalářské práci budu zpracovávat jeden konkrétní týden, ve kterém se zaměřím na polední a podvečerní zpravodajské relace Rádía Impuls a Radiožurnálu.									
Postup (technika) při zpracování materiálu: Teoretická deskripce literatury a pramenů a obsahová a jazyková analýza vybraných pořadů a jejich komparace. Využití metod výzkumu médií – kvantitativní obsahová analýza.									

Základní literatura:

MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček terminů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999, 60 s. ISBN 80-238-5619-7.

- Slovníček terminů slovesné rozhlasové tvorby nabízí základní orientaci v rozhlasové práci. Jednotlivá hesla jsou zaměřena na rozhlasové zpravodajství, publicistiku a umělecký slovesný program.

BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, 163 s.

- Kniha se zabývá specifikací zpráv, jejich obsahem a skladbou. V této publikaci jsou také informace týkající se zdrojů, komunikačního stylu zpráv či rolí zpraváře.

Rozhlas veřejné služby - stojí na rozcestí?: sborník příspěvků z Jarního semináře pořádaného Sdružením pro rozhlasovou tvorbu a Katedrou žurnalistiky FSV UK 27. dubna 2009 v Karolinu. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, [2009], 40 s. ISBN 978-80-254-6814-2.

- Sborník příspěvků z Jarního semináře pořádaného Sdružením pro rozhlasovou tvorbu a Katedrou žurnalistiky FSV UK 27. Dubna 2009 v Karolinu.

STRAHL, Vlastimil. *Novinář před mikrofonem: (O mluveném slovu)*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova, 1994, 118 s. ISBN 80-7066-800-8.

- Publikace se zabývá základními dovednostmi novináře před mikrofonem, jako je artikulace, fonetika, jazykolamy, hlasová technika, rétorika, nebo mluvené projevy.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 293 s. ISBN 978-80-7367-683-4.

- Publikace nabízí výčet metod, které se využívají při výzkumu médií, například zkoumání mediálního systému, tematická agenda médií, rutiny mediální produkce.

OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.

- Kniha se zabývá žurnalistickým zpravodajstvím, a to jak v psané žurnalistice, tak také v agenturní, audiovizuální, fotožurnalistice a část knihy věnuje i novým médiím.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky a marketingové komunikace*. 3., rozšířené vyd. Praha: Libri, 2007, 263 s. ISBN 978-80-7277-266-7.

- Abecedně seřazená slovníková hesla z oboru žurnalistiky (tisk, elektronická média, informační technologie atd.) a marketingové komunikace.

ČECHOVÁ, Marie a Miloš DOKULIL. *Čeština - řeč a jazyk*. 3., rozš. a upr. vyd. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2011, 442 s. ISBN 978-80-7235-413-9.

- Publikace o jazykovědě, která se zaměřuje na většinu mluvnických jevů a dává důraz na jejich funkci v současném spisovném jazyce.

KARLÍK, Petr, Marek NEKULA, Zdenka RUSÍNOVÁ a Miroslav GREPL. *Příruční mluvnice češtiny*. Vyd. 2., opr. [i.e. 4. vyd.]. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2012, 799 s. ISBN 978-80-7106-624-8.

- Tato publikace obsahuje podrobné informace o české gramatice, zejména o zvukové stavbě a výslovnosti češtiny, o její slovní zásobě, slovních družích a tvarech slov, stavbě vět a textů. Poslední oddíl je věnován stylistice.

Diplomové práce k tématu: ZVOLÁNKOVÁ, Eliška. <i>Proměny zpravodajského programu Českého rozhlasu v letech 2000 až 2010</i> [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2012. 76 listů. Vedoucí práce Josef Maršík.
Datum / Podpis studenta/ky 25.5.2015 / <i>Thukova Andrea</i>

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:
Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:
Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:
Potvrzují, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.
Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.
<i>MARŠÍK JOSEF</i> Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga
21.5.2015 <i>[Signature]</i> Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

Obsah

ÚVOD	2
1. CHARAKTERISTIKA ROZHLASOVÉHO ZPRAVODAJSTVÍ	4
1.1 <i>Specifika rozhlasového zpravodajství</i>	6
1.2 <i>Zásady rozhlasového zpravodajství</i>	7
1.3 <i>Zpravodajské relace</i>	8
1.3.1 <i>Hlavní zpravodajské relace</i>	9
1.3.2 <i>Zpravodajské pořady, zprávy</i>	10
1.3.3 <i>Účelové zpravodajství</i>	11
1.3.4 <i>Zpravodajské přehledy</i>	11
1.4 <i>Jazyk a styl rozhlasového zpravodajství</i>	11
1.5 <i>Rozhlasová zpráva</i>	14
1.5.1 <i>Žánrové formy rozhlasové zprávy</i>	16
2. SPECIFIKA RÁDIA IMPULS A RADIOŽURNÁLU	18
2.1 <i>Specifika soukromého a veřejnoprávního média</i>	18
2.2 <i>Rádio Impuls</i>	19
2.2.1 <i>Zpravodajství Rádia Impuls</i>	20
2.3 <i>Radiožurnál</i>	22
2.3.1 <i>Zpravodajství Radiožurnálu</i>	22
2.3.2 <i>Kodex Českého rozhlasu</i>	23
3. ANALÝZA HLAVNÍ ZPRAVODAJSKÉ RELACE	25
3.1 <i>Výzkumná metoda</i>	25
3.1.1 <i>Definování základního souboru jednotek</i>	26
3.2 <i>Komparace zpravodajských relací</i>	26
3.2.1 <i>Pondělí 4. 4. 2016</i>	26
3.2.2 <i>Úterý 5. 4. 2016</i>	27
3.2.3 <i>Středa 6. 4. 2016</i>	28
3.2.4 <i>Čtvrtek 7. 4. 2016</i>	29
3.2.5 <i>Pátek 8. 4. 2016</i>	30
3.3 <i>Výzkumné otázky</i>	30
3.3.1 <i>Konstrukce obsahových kategorií jednotlivých proměnných</i>	31
3.4 <i>Analýza hlavní zpravodajské relace Rádia Impuls</i>	33
3.5 <i>Analýza hlavní zpravodajské relace Radiožurnálu</i>	35
3.6 <i>Komparace jazykových prostředků a hlasového projevu</i>	37
3.7 <i>Shrnutí analýzy</i>	37
ZÁVĚR	40
SUMMARY	41
POUŽITÁ LITERATURA	42
SEZNAM PŘÍLOH	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.
PŘÍLOHY	CHYBA! ZÁLOŽKA NENÍ DEFINOVÁNA.

Úvod

Tato bakalářská práce pojednává o rozhlasovém zpravodajství. Cílem je porovnat hlavní zpravodajské relace soukromého Rádía Impuls a veřejnoprávního Českého rozhlasu na stanici Radiožurnál. Zpravodajství je nedílnou součástí každého média. Po celý den přináší informace nejen o událostech z domova, ze zahraničí, z politiky, z ekonomiky, ale i z kultury, či sportu. V průběhu let se informování lidstva proměňovalo díky technologickým vynálezům i společenskému rozvoji.

Oblast, kterou má práce zkoumá, mě velice zajímá. Na rozhlasovém zpravodajství se mi vždy líbila stručnost a přesnost poskytnutých informací. Důvodem výběru tohoto tématu ale nebyl jen fakt, že více inklinuji k rozhlasové žurnalistice, ale také to, že díky stáži v Českém rozhlase, konkrétně na stanici Radiožurnál, jsem měla možnost poznat, jak celý proces přípravy zpravodajské relace probíhá.

Úvodní kapitola teoretické části *Charakteristika rozhlasového zpravodajství* se zaměřuje na historický základ rozhlasového zpravodajství. V této části je vysvětleno na základě odborné literatury, jaká jsou specifika a zásady rozhlasového zpravodajství, charakteristika hlavních zpravodajských relací, jazykové jevy rozhlasového zpravodajství a jsou vymezená specifika rozhlasové zprávy a definice jejích forem.

Náplní druhé kapitoly jsou *Specifika Rádía Impuls a Radiožurnálu*. Ta zahrnuje základní informace o těchto dvou stanicích a přináší popis hlavní zpravodajské relace. Tuto pasáž navíc doplním o poznatky, které jsem získala během rozhovorů se šéfredaktorem Rádía Impuls Ladislavem Vonzem a s ředitelem zpravodajství Radiožurnálu Janem Pokorným. Tyto rozhovory jsou součástí přílohy na konci bakalářské práce. S Ladislavem Vonzem jsem mluvila osobně, s Janem Pokorným probíhala komunikace elektronicky vzhledem k jeho časové vytíženosti (rozhovor je z tohoto důvodu stručný).

Komparaci současného zpravodajství Rádía Impuls a Radiožurnálu zahrnuje analytická část. Jako metodu praktické části bakalářské práce jsem si zvolila kvantitativní obsahovou analýzu. Zdrojem výzkumu jsou archivní nahrávky

zpravodajských relací daných rozhlasových stanic. Nejprve jsou definovány teoretické poznatky kvantitativní obsahové analýzy, na jejichž základě jsem prováděla výzkum.

Cílem je vytvořit komparativní studii, která se bude zabývat polední zpravodajskou relací v jednom vybraném týdnu v rozhlasovém vysílání. Zpravodajství budu porovnávat z hlediska tematického zaměření, žánru, jazykový prostředků a mluvního projevu.

Bakalářská práce se ve finální verzi poněkud odlišuje od předložené teze. Na základě hlubšího pohledu do problematiky a nastudování dostupné literatury jsem v obsahu významně rozšířila teoretickou část. Po konzultaci s panem PhDr. Josefem Maršíkem, CSc. jsem se rozhodla, zanalyzovat pouze hlavní polední zpravodajské relace. Od záměru porovnávat také podvečerní relaci jsem ustoupila, protože Rádio Impuls v 18:00 hodin má pouze klasické zprávy, kdežto Radiožurnál má hlavní zpravodajskou relaci. Výzkum by proto nemohl být proveden. Stejně tak i o víkendu, kdy Rádio Impuls nemá hlavní zpravodajskou relaci. V tezi jsem také uvedla, že použiji knihy *Čeština – řeč a jazyk* a *Příruční mluvnice češtiny*. V průběhu práce jsem ale došla k závěru, že využití těchto knih se mi do práce nehodí.

1. Charakteristika rozhlasového zpravodajství

Zpravodajství je nejstarší součást žurnalistiky. Je to jedna ze základních novinářských činností a zároveň je i produktem této činnosti. Stojí na informacích a faktech, které vyhledává, shromažďuje, třídí, vybírá a interpretuje. Informace předává prostřednictvím médií (noviny, rozhlas, televize, internet) odlišným příjemcům mediálních obsahů.¹

Ve zpravodajství se nesmí objevovat novinářův názor, ten pouze předkládá objektivní fakta, na rozdíl od publicistiky. Novinář by tak měl vždy předávat pravdivé, ověřené, nestranné, aktuální a přesné informace.² Podle Tomáše Trampoty je u zpravodajství předpokládána důležitost a užitečnost. Právě z tohoto důvodu jsou zprávy považovány za významný atribut médií a za jednu ze společenských „funkcí“ komunikace.³ Každodenní informování veřejnosti o aktuálním dění slouží společnosti i k utváření vlastních názorů.

První pokusy o přenos mluveného slova v tehdejší Československu probíhaly po první světové válce. Pravidelné rozhlasové vysílání pro veřejnost bylo na našem území zahájeno již 18. května 1923. Československo se tak stalo druhou zemí v Evropě, kde začal vysílat rozhlas.⁴ První a prozatím jedinou stanicí byl Radiojournal.

V počátcích rozhlasu ale nebylo zpravodajství programovou prioritou. Ačkoliv programový ředitel Miloš Čtrnáctý a technický ředitel Eduard Svoboda doufali, že Radiojournal bude šířit hlavně zpravodajství a hudba bude sloužit pouze jako doplněk, v začátcích se tak nestalo. V meziválečném období byl program zaměřen především na vzdělávání, kulturu, osvětu a zábavu. Ve vysílání převažovala vážná hudba. Zpravodajství pro rozhlas připravovali redaktori Československé tiskové

¹ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 241.

² OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 12.

³ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 23-24.

⁴ *S vysíláním v Evropě začala jako první stanice BBC (British Broadcasting Company) 14. listopadu 1922 ve Velké Británii.*

kanceláře (ČTK) od dubna 1924. Nejprve zprávy telefonovali do studia, ale později byla zřízena hlasatelna přímo v budově ČTK.⁵

V předválečném období se stal rozhlas nejrychlejším zdrojem informací o vývoji mezinárodní situace. Na rozdíl od novin byl schopen prakticky v reálném čase přinést obyvatelům nejnovější informace. Během druhé světové války byla média obecně nástrojem válečné propagandy.

K rozvoji rozhlasového zpravodajství ale dochází až po válce. Vlastní samostatnou zpravodajskou relaci rozhlas poprvé odvysílal 16. září 1945 a jmenovala se *Rozhlasové noviny*. Několik dalších desítek let ji mohli posluchači pravidelně poslouchat každý den v podvečer. V období nadvlády komunistické strany v Československu bylo hlavní náplní zpravodajství a publicistiky propagandistické a agitační působení na posluchače.⁶ Vysílání navíc ovlivnila tvrdá cenzura ze strany vládnoucího režimu.

Rozhlasové zpravodajství se na našem území rozvíjí až po sametové revoluci v roce 1989. S nástupem demokracie se po desítkách let nejen zrušila cenzura, ale nastal i rozvoj nových technologických postupů. To přispělo ke zvýšení kvality vysílání. Navíc vzniká duální systém, to znamená existenci jak veřejnoprávního, tak i soukromého mediálního sektoru.

V současné době jsou zpravodajské relace dominantní součástí programu. Jak uvádí Josef Maršík, ve veřejnoprávním rozhlase tvoří až jednu pětinu celkového vysílacího času a patří k nejposlouchanějším pořadům. I když se komerční stanice ve svém programu zaměřují na jiné typy pořadů, než jsou ty žurnalistické, tak i ony vysílají pravidelné zpravodajské relace.⁷ Vedle internetové žurnalistiky rozhlas stále zůstává nejrychlejším zpravodajským médiem, přestože se nyní musí vyrovnávat s masovým nástupem nových technologií (multimédia).

⁵BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace, s. 180.

⁶ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 18.

⁷ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 57.

1.1 Specifika rozhlasového zpravodajství

Rozhlasové zpravodajství je základní druh rozhlasové tvorby. Nejdůležitějším rysem rozhlasového vysílání je akusticko-auditivní princip, to znamená, že rozhlasem lze šířit pouze takové informace, které jsou samy o sobě zvukem.⁸ Pokud bychom chtěli rozhlas definovat jedním a zároveň nejdůležitějším pojmem, pak by to byl sluch. Sluch je totiž jediný orgán, kterým můžeme vysílání přijímat. Právě proto je důležité mít stále na paměti, že posluchači vnímají obsah méně, než v případě sledování televize, kdy je kapacita zrakového vnímání vyšší. „*Co může být jasné a zřetelné pro oko, může znít zmateně a nesrozumitelně pro ucho.*“⁹

Při tvorbě rozhlasového zpravodajství je proto důležité, aby zprávy byly srozumitelné a jednoznačné. Moderátor, redaktor nebo reportér by měl dobře pracovat s tempem své řeči. V rozhlase jsou kladeny vyšší nároky na srozumitelnou artikulaci. Nezbytnou součástí zpravodajství je redundance, tedy opakování. Recipient nemá šanci vrátit se k informaci, kterou nepostřehl tak, jako když čte noviny, proto je pro rozhlasové zpravodajství nutné opakování.

Specifickým rysem současného rozhlasu je fakt, že posluchači neposlouchají vysílání kontinuálně, ale zpravidla u toho něco dělají, to je tak zvaný kulisový poslech. Pozornost je nesoustředěná a roztržštěná mezi další činnosti.

Tak jako televize, tak i rozhlas má svůj hlavní vysílací čas (prime-time). To je určitý časový úsek v průběhu dne, kdy rozhlasovou stanicí poslouchá největší počet lidí. Nejvíce zpravodajských relací se proto zařazuje v ranních a dopoledních hodinách, zpravidla je to přibližně mezi šestou a desátou hodinou.¹⁰

⁸ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 61.

⁹ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 35.

¹⁰ Mediální slovník: Prime-time. *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/prime-time/>

1.2 Zásady rozhlasového zpravodajství

Hlavní zásady rozhlasového zpravodajství vymezuje Josef Maršík ve *Výběrovém slovníčku termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Patří mezi ně objektivnost, aktuálnost, srozumitelnost a zajímavost.¹¹

V průběhu několika desítek let, kdy se rozhlasová žurnalistika vyvíjela, se postupně zásady rozhlasového zpravodajství ustanovovaly.

- a) **Novost** – každá zpráva, kterou zařadíme do zpravodajské relace, a která se odvysílá, musí obsahovat pro posluchače nové informace. Pokud se zpráva bude během dne opakovat, je důležité ji aktualizovat.
- b) **Zajímavost** – posluchač přijímá zejména ty zprávy, které jsou pro něj nějakým způsobem zajímavé. Je proto nezbytné znát cílovou skupinu rozhlasové stanice. Ať už jsou to veřejnoprávní či komerční, pro zvýšení zajímavosti a zábavnosti se ve zpravodajství objevuje stále více infotainmentu (zábavné zpravodajství).
- c) **Závažnost** – zpráva by se posluchačů měla nějakým způsobem dotýkat, tím bude pro ně důležitější a lépe udrží jejich pozornost. Například významný společenský problém regionálního rozsahu nemusí být tak významný, aby se mohl odvysílat v celostátním rozhlase.
- d) **Střet názorů, konflikt** – konflikt je součástí života, proto by neměl chybět ani ve zpravodajství. Následně by ho ale měla publicistika vysvětlit a objasnit posluchačům.
- e) **Zábavnost** – pokud bude zpravodajství zábavnější, bude i více oblíbenější. Zábavné zprávy mohou relaci odlehčit. Zařazují se na její konec jako tak zvaná tečka.

¹¹ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999, s. 29.

- f) **Objektivnost** – zpravodajství musí být objektivní, nestranné. Je potřeba ho oddělit od subjektivního hodnocení a komentáře. Důležité je ověřovat pravdivost informace ze dvou nezávislých zdrojů a uvádět protikladné názory. Redaktor pouze uveřejňuje fakta, ale nesmí je hodnotit. Objektivita bývá porušována při zpracování rozhlasové zprávy nebo už při výběru informací k jejich zpracování.
- g) **Vyváženost** – vyváženost se dělí do tří skupin: tematická, žánrová, formální. Tematická zahrnuje všechna společenská témata, kterým by se měl rozhlas ve zpravodajství věnovat, tím bude pestřejší. Zároveň by měly být zastoupeny všechny typy rozhlasových žánrů. A formální vyváženost znamená, že by zpravodajství o určité události nebo problému mělo zohlednit zastoupení všech zúčastněných stran, to znamená dát prostor k vyjádření také protistraně.
- h) **Přesnost** – v rozhlase je potřeba být maximálně stručný, avšak nutností je neustále vše ověřovat. Přesnost je základem rozhlasového zpravodajství. Pokud se tato zásada poruší, posluchač ztrácí ve stanici důvěru. Chyby často můžou vyplývat z velké snahy o rychlost, jelikož rozhlas patří s online žurnalistikou k nejrychlejším zpravodajským médiím.¹²

1.3 Zpravodajské relace

Žurnalistický program netvoří velkou část rozhlasového vysílání. Navíc každá stanice má jiný formát, který rozlišuje obsahové zaměření rozhlasového média, včetně cílové skupiny posluchačů. To určuje, jaký prostor má zpravodajství na jednotlivých stanicích. Rozlišujeme formáty mluveného slova – All-News, All-Talk, News-Talk; a hudební formáty – Adult Contemporary (AC), Contemporary Hit Radio (CHR), Country, Rock, apod.

¹² OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 58-60.

V posledních letech zpravodajský program na různých stanicích ustoupil od dlouhých třicetiminutových zpravodajsko-publicistických relací. Nyní je nejdůležitější rychle informovat o aktuální události a nejlépe informaci poskytnout v autentické, zvukové podobě. Využívá se více zvukových materiálů, jako jsou zpravodajské vstupy, přenosy, reportážní zprávy, apod.

Zpravodajské relace trvají od tří do pěti minut a jsou tvořeny zprávami v rozsahu od půl do jedné minuty. Výjimkou jsou hlavní zpravodajské relace, které mohou být až dvacetiminutové. Na jejich přípravě a realizaci pracuje celý tým hlasatelů, redaktorů a zvukových techniků.¹³

Zpravodajské pořady mají obvykle schéma od nejdůležitějších k méně závažným událostem. Může se ale upřednostňovat také faktor atraktivnosti, zajímavosti, zábavnosti, atd. (infotainment).¹⁴ Tyto preference jsou rozdílné nejen z pohledu veřejnoprávních a komerčních stanic, ale i z pohledu cílové skupiny posluchačů. Soukromá rádia se často v relacích zaměřují na informace z černé kroniky, na neštěstí, na kriminální nebo jiné patologické jevy. Přinášejí ale také novinky ze světa celebrit či prominentů. I rozhlas veřejné služby by měl také informovat o atraktivních jevech a událostech, ale ne tato témata bulvarizovat.¹⁵ Zpravodajskou relaci většinou uzavírají informace ze sportu a z předpovědi o počasí.

Během vývoje rozhlasového zpravodajství se zformovalo několik typů zpravodajských relací.

1.3.1 Hlavní zpravodajské relace

Od jiných zpravodajských pořadů se odlišují zejména větším časovým rozsahem, širším tematickým záběrem a rozmanitějším žánrovým spektrem. Vyskytuje se v nich

¹³ MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995, s. 15.

¹⁴ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 72.

¹⁵ *Rozhlas veřejné služby - stojí na rozcestí?: sborník příspěvků z Jarního semináře pořádaného Sdružením pro rozhlasovou tvorbu a Katedrou žurnalistiky FSV UK 27. dubna 2009 v Karolinu*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2009, s. 17.

také publicistika a část, která je věnována tzv. účelovému zpravodajství. Posluchač ale musí vždy rozeznat, kdy jde o faktické a objektivní zpravodajství, a kdy jde o redaktorův komentář nebo analýzu.

V rozhlasu se kombinují různé rozhlasové formy a výrazové možnosti (využívá se metody montáže), patří mezi ně: formy zpravodajské a publicistické, živé vysílání, příspěvky ze záznamu, přímý přenos z místa děje události, formy monologické a dialogické, slovo a znělky, zvukové předěly (jingle) apod. Tak zvaný jingle má specifický několikasekundový hudební signál, který posluchače upozorňuje na začátek vysílání nějakého pořadu, nebo jen působí jako zvuková znělka dané stanice v průběhu proudového vysílání.¹⁶

Obsahem relace je shrnutí nejnovějších zpráv nejdůležitější události. Vysílají se v nejposlouchanějších částech dne. Hlavní zpravodajské relace zařazují do svého programu především veřejnoprávní rozhlasové stanice, ty komerční vynechávají hlavně publicistickou část.

1.3.2 Zpravodajské pořady, zprávy

Jsou to běžné zpravodajské relace, které má v programu většina rozhlasových stanic. Jejich cílem je předat posluchačům co nejvíce nejdůležitějších informací v krátkém časovém úseku, bývá to maximálně do pěti minut. Základním kamenem těchto pořadů je rozhlasová zpráva. Její náplní ale nejsou publicistické materiály.

Celostátní stanice se zaměřují na předání informací z významných událostí z domova i ze zahraničí. Regionální a lokální stanice většinou vysílají zprávy regionálního charakteru. Nemusí tomu ale tak být vždycky a i tato rádia zařazují do svého zpravodajského programu zprávy, které se netýkají přímo dané oblasti.¹⁷

¹⁶ MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999, s. 15.

¹⁷ MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995, s. 17.

1.3.3 Účelové zpravodajství

Tyto zpravodajské relace nabízejí posluchačům nejnovější informace pro jejich praktické potřeby. Do účelového zpravodajství patří např. dopravní zpravodajství, to jsou aktuality o dopravní situaci na silnicích, silniční uzavírky, apod. Posluchačům poskytují také zprávy o počasí, o přesném čase, obchodní zpravodajství, policejní zpravodajství a jiné.¹⁸

1.3.4 Zpravodajské přehledy

Zpravodajské přehledy jsou specifickým typem zpravodajství. V těchto relacích jsou přehledy domácího a zahraničního tisku, dispečinkové zpravodajské pořady (především ze sportu) a různé typy magazínů se zpravodajsko-publicistickým zaměřením.¹⁹

1.4 Jazyk a styl rozhlasového zpravodajství

Andrew Boyd říká, že *„psát pro rozhlasové či televizní vysílání znamená odhodit všechny literární konvence, včetně gramatických pravidel, pokud mají mít slova smysl pro ucho.“*²⁰

Pro rozhlasové zpravodajství je typický jednoduchý jazyk. Aby posluchač sdělení dobře porozuměl a udržel svoji pozornost, musí být zpráva napsaná v konverzačním stylu a v krátkých větách. Použitím známých slov ve zprávě znamená mluvit prostým jazykem, který je recipientovi známý. Zpráva by měla znít uchu přirozeně a mělo by být snadné ji přečíst nahlas. Všechna nedůležitá fakta, která dělají zprávu nepřehlednou a nejasnou, se vynechávají.

¹⁸ MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995, s. 17.

¹⁹ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 72.

²⁰ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 35-36.

Podle Andrewa Boyda „...*tajemství komunikace s publikem spočívá v tom, že píšeme a mluvíme, jako bychom oslovovali jen jednoho člověka, a je lepší, když je to člověk, kterého známe a máme rádi, než když je to náš šéf.*“²¹

Skrze zprávy mluví hlasatel nebo redaktor jak k uklízečce, tak i k inženýrovi, všechny by mělo sdělení uspokojit a být co nejvíce srozumitelné, jednoduché a konkrétní. Navíc v rozhlase se posluchač nemůže k informaci vrátit, je pomíjivá.²² Zpráva by měla být jasná, srozumitelná a stručná na první poslech. Neměla by se tak vyskytovat žádná dlouhá souvětí, nesrozumitelné termíny či květnatá slova. V rozhlase se proto využívá redundance, tedy opakování například důležitých jmen či číselných údajů. Naopak opakování stejných slov v jedné zprávě je nepřijatelné.

Vlastimil Strahl uvádí, že moderátor při svém projevu musí myslet na posluchače, ke kterému promlouvá. Být soustředěný na to, co říká a na toho, komu to říká a proč. Navíc dodává, že dobrý pocit vzbuzuje jen ten moderátor, který s posluchačem hovoří jako rovný s rovným.²³

Posluchače ve vysílání může zmást obrácený slovosled. Tak zvaná inverze způsobuje, že si zapamatuje nedůležitou informaci na začátku a zbytek zprávy pak může být zmaten. Nejdůležitější sdělení ve větě by tak mělo být vždycky na prvním místě a až pak by se mělo vysvětlit v další větě. Někdy je ale preferovaná jednoduchost na úkor přesnosti, přesto by ale výsledek měl být fakticky správně.²⁴ Pro lepší pochopení vysílaných zpráv se ve zprávách uvádějí příklady, které více přiblíží danou problematiku a zvýší se i zájem poslouchat dál.

²¹ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 37.

²² BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 38.

²³ STRAHL, Vlastimil. *Novinář před mikrofonem: (O mluveném slovu)*. Praha: Univerzita Karlova, 1994, s. 94.

²⁴ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 40-42.

Jazyk rozhlasového zpravodajství používá hovorovou češtinu, spisovnou formu českého jazyka. Věty jsou zpravidla v přítomném čase a v činném rodě. Ve vysílání by se ale neměly objevit slangové výrazy, které znají jenom zainteresovaní lidé, vulgárnosti, cizí slova a zkratky. Avšak ty se dají využít pouze ve všeobecně známých formách (např. OSN, NATO, ČTK, ODS apod.). Redaktor by se v rozhlase měl vyvarovat i klišé, důležité zprávy by pak mohly vyznít banálně. U dlouhých číselných údajů, popřípadě i těch údajů, kde je desetinná čárka, je nutné zaokrouhlení. To ale nesmí způsobit změnu významu daného údaje. Zpráva by také neměla být přehlcená čísly, aby to nevedlo ke zmatení posluchače. Zpravodajský text naruší i příliš mnoho přídavných jmen.

Pro dobrý poslech je podstatný rytmus řeči. Věta musí znít dobře nahlas. Ačkoliv se nám napsaný text může jevit jako bezchybný, zpravidla se stává, že ho nedokážeme přečíst tak, aby byl pro rozhlasové zpravodajství přijatelný. Redaktoři občas věty prodlužují, aby vyzněly více přirozeně.²⁵ Logická stavba zprávy rozdělí příspěvek do celků, které se oddělují pauzou v řeči. Interpunkční znaménka ale ne vždy znamenají pokles hlasu a členění zprávy. Tempem řeči a pauzami hlasatel odděluje konec předchozí a začátek nové zprávy.

Ve zpravodajství redaktor někdy potřebuje citovat část prohlášení někoho jiného. V tomto případě je vhodné, aby se hlasatel zpráv před citací na zlomek vteřiny odmlčel. K lepšímu vyjádření se proto používají slova jako: prohlašuje, tvrdí, uvádí, dodal, zdůraznil.²⁶

Po sametové revoluci, kdy začaly vznikat soukromé rozhlasové stanice, začal konkurenční boj o rozhlasové posluchače. V komerčních rádiích se zavedlo tzv. „nadlehčené“ vyjadřování. Hovorová čeština je tady nahrazována obecnou češtinou, expresivou a slangy. Nejvíce tyto výrazy pronikají ve spontánních promluvách i v přímých živých vstupech. A ani ve zpravodajství není správným jazykovým stylem například nesprávné frázování, artikulace, chybné mluvní tempo, špatná intonace apod.

²⁵ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 45.

²⁶ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 62-64.

V současném rozhlasovém vysílání se dává přednost kritériím mluvnosti, přirozenosti a bezprostřednosti hovoru. Jak ale uvádí Josef Maršík, „... *neznamená to, že budeme rezignovat na kultivovanost projevu a jejich jazykovou správnost.*“²⁷

1.5 Rozhlasová zpráva

Jak už bylo zmíněné na začátku první kapitoly této práce, po vzniku Československého rozhlasu zprávy zajišťovala Československá tisková kancelář ve své budově. Až po druhé světové válce odvysílal rozhlas poprvé svou vlastní zpravodajskou relaci – *Rozhlasové noviny* (16. 9. 1945).

Zpráva jako taková je nejstarší žurnalistický žánr, který tvoří základní složku zpravodajství v jakémkoliv médiu. Rozhlasová zpráva je základní žánr rozhlasového zpravodajství. Stejně tak jako v tištěných médiích a v televizi odpovídá na základní zpravodajské otázky – kdo, co, kdy, kde (eventuálně jak, proč a s jakým důsledkem). Ty slouží k lepšímu pochopení sdělované informace. Zpráva má ustálenou formu a jazykové vyjádření, které odpovídá specifikům rozhlasové komunikace.²⁸

Zpráva obsahuje pouze objektivní fakta, hodnotící komentáře a analýzy se využívají až v publicistických pořadech. Fakta a názory musí být od sebe výrazně odděleny. Stručný příspěvek ale nemůže bránit maximální srozumitelnosti. Zásadní jazyková specifika ve zpravodajství již byla uvedena v kapitole 1.4 *Jazyk a styl rozhlasového zpravodajství*.

Pro rozhlasovou zprávu je nejdůležitější první věta. Slouží jako titulek, který má posluchače upoutat a zaujmout, o čem bude celá zpráva. Poskytuje nejdůležitější a nejpodstatnější informace. Odpovídá na čtyři základní zpravodajské otázky, ale neměla by být informačně přesycená. Zpravidla se uvádí, že by titulní věta měla mít maximálně 15 slov. V titulku se nepoužívá forma otázky ani citátu. Velká jména dělají

²⁷ Rozhlas veřejné služby - stojí na rozcestí?: sborník příspěvků z Jarního semináře pořádaného Sdružením pro rozhlasovou tvorbu a Katedrou žurnalistiky FSV UK 27. dubna 2009 v Karolinu. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2009, s. 15-16.

²⁸ OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, s. 240.

velké zprávy, z tohoto důvodu je správné je mít v čele.²⁹ Vysvětlení následuje po úvodní větě, posluchač se dozví více detailů a logickou linkou se dojde k závěru a zpráva se ukončí.

Jak uvádí Andrew Boyd v knize *Zpravodajství v rozhlasu a televizi*, tento princip byl popsán v tzv. vzorci CJRZ:

- C* *Co se stalo? Krátký úvod zprávy.*
- J* *Jak se to stalo? Vysvětlení přímého pozadí či kontextu.*
- R* *Rozšíření úvodu. Zopakování hlavních bodů podle důležitosti.*
- Z* *Zakončit logicky zprávu, sdělení dalších faktů z jejího pozadí.³⁰*

V rozhlasovém zpravodajství se během vývoje zformovalo několik typů stavby zprávy mající základ v tiskové žurnalistice. Nejpoužívanější je tak zvaná obrácená pyramida neboli akcentující stavba. To nejdůležitější je na začátku zprávy, čelo je jejím jádrem, informační hodnota pak postupně klesá a na konec se dávají méně podstatné informace (background).³¹ To slouží pro případné krácení příspěvků, kdy se tak děje odzadu. Nejpodstatnější sdělení pak zůstanou.

Využívá se i jiný typ stavby – chronistická. Do ní patří chronologická stavba, která zachycuje vývoj události od jejího vzniku po současnost a stavba kontrachronistická, v níž jde o opačný časový postup. Nejvíce se využívají ve zprávách zachycujících nějaký děj nebo časový vývoj. V rozhlasu se objevuje i příčinná stavba, kde jádrem zprávy jsou nějaké podněty či výroky, jež jsou příčinnou, motivem dění, jednání nebo vývoje.³²

²⁹ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 66-67.

³⁰ BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlasu a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995, s. 52.

³¹ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 67.

³² OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 68.

1.5.1 Žánrové formy rozhlasové zprávy

V rozhlasovém zpravodajství je nejrozšířenější formou monologická zpráva, která je interpretovaná hlasatelem nebo moderátorem. V historickém vývoji vzniklo několik dalších žánrových forem rozhlasové zprávy.³³

- a) **Zvuková zpráva** – vysílá se zpravidla přímo z místa události v přímém přenosu nebo ze záznamu. Je autentickým zvukovým svědectvím přímého účastníka události, nejčastěji přes telefon. Může sloužit jako podklad pro zpracování klasické zprávy.
- b) **Reportážní zpráva** – je zvuková zpráva, ve které hraje roli také zachycení zvukového prostředí události. Má velkou dokumentární hodnotu a doplňuje sdělení reportéra. Používá se během událostí, které mají zvukový dramatický vývoj, jako jsou například demonstrace nebo přírodní katastrofy.
- c) **Zpravodajský rozhovor** – je dialogická forma zprávy. Zpravodaj o informaci požádá kompetentní osobu na místě události, poskytuje mu pouze základní informace o události (ne hodnocení).
- d) **Zpravodajský přenos** – bezprostředně přenáší informaci přímo z místa dění. Zpravodaj ohlásí nějakou událost, která se pak přenáší ve zvukové podobě, na jejím konci se zpravodaj odhlásí.
- e) **Zpravodajské vystoupení** – zpravodaj informace poskytuje přes kompetentní osobu, která mluví o události a vysvětluje, co se stalo (např. policista, tiskový mluvčí). Kvalifikovaná osoba zvyšuje věrohodnost informace.
- f) **Referát** – redaktor přináší podrobné informace o významném veřejném jednání, zachycuje jeho autentický průběh v celém rozsahu nebo jen v úsecích. V současném rozhlasovém zpravodajství se referát uplatňuje nejčastěji ve zprávách nebo z jednání parlamentu.

³³ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 68.

- g) **Flešová zpráva** – je první a nejstručnější informace o nějaké významné události. Zpravidla bývá tvořena několika slovy nebo jednou větou. Obsahuje informace o nové a podstatné události. V rozhlasu se uplatňují před hlavními zpravodajskými relacemi jako headlines.
- h) **Tečka za zprávami** – je krátká a obvykle vtipná zpráva, která uzavírá zpravodajskou relaci. Typické pro ni je méně formálnosti, pointa a až beletristické pojetí. Tečka za zprávami odlehčuje zpravodajství.³⁴

Žánrově lze rozhlasové zprávy rozdělit podle dalších různých kritérií. Klasifikovat je tak můžeme na zprávy domácí a zahraniční, lokální, regionální a celostátní, studiové a terénní, politické, ekonomické, kulturní, sportovní, z oblasti vědy techniky, monologické a dialogické, vysílané živě nebo ze záznamu, interpretované hlasatelem, redaktorem nebo moderátorem aj.

³⁴ OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 69.

2. Specifika Rádía Impuls a Radiožurnálu

2.1 Specifika soukromého a veřejnoprávního média

V České republice funguje duální systém médií, to znamená, že je zastoupeno jak médium veřejné služby, tak také soukromé. Veřejnoprávní médium je zřízeno zákonem a příjem má z veřejných prostředků (veřejnoprávní poplatky). Naopak komerční média mají příjem z reklamy a vysílat mohou na základě udělené licence. Soukromě vlastněná média jsou orientovaná na zisk. Média veřejné služby slouží primárně neekonomickým zájmům a jako podpora soudržnosti celé společnosti.³⁵

Média veřejné služby musí být objektivní, nestranná a vyvážená. Veřejnoprávní vysílání by mělo splňovat hlavní cíle: celoplošné pokrytí, rozmanitost všech hlavních zájmů, služba pro speciální menšiny, zájem o národní kulturu, identitu a jazyk, vyvážené a nestranné informace, klást veřejný zájem před finanční cíle.³⁶ Veřejnoprávní rozhlas věnuje zpravodajství mnohem více času a nedílnou součástí je i publicistika.

Zpravodajská média pracují s omezenými finančními prostředky a produkce zpravodajství je tak výrazně ekonomicky ovlivněna. Podle Tomáše Trampoty jsou zprávy jako ekonomický produkt. Soukromá média jsou hlavně závislá na přízni příjemců a získávání a udržování jejich pozornosti. Ale také média veřejné služby musejí nepřímo přistupovat na logiku poptávky svých příjemců. Nejhlavnějším motivem soukromých médií je produkovat ekonomický zisk.³⁷

Komercialismus v médiích definoval Denis McQuil jako typ mediálních obsahů, které jsou produkovány a tržně realizovány jako zboží. Komercializovaný obsah má podle něj sklon orientovat se více na obveselení a pobavení, je povrchnější

³⁵ JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009, s. 146.

³⁶ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vydání čtvrté, rozšířené a doplněná. Praha: Portál, 2009, s. 192.

³⁷ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 152.

a neklade na příjemce žádné nároky.³⁸ Podoba zpravodajství na komerčních stanicích záleží hlavně na cílové skupině posluchačů. Do zpráv se často dostává i infotainment – důraz je kladen především na zábavu a dramatičnost.

Brian McNair definoval dvě roviny ekonomického vlivu na produkci zpravodajství. Produkce zpravodajství je z velké části podnikáním, tedy že soukromníci, kteří vlastní a kontrolují média, usilují pouze o finanční zisk. Druhou rovinou je, že zprávy jsou komoditou nabízenou k prodeji. Produkty novinářství musí mít jako i jiné produkty užitnou hodnotu.³⁹

2.2 Rádío Impuls

Rádío Impuls je komerční, celoplošné, zpravodajské a informační rádio, které vysílá 24 hodin denně. V hudební složce je výrazně zaměřeno na českou produkci. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV) udělila společnosti Londa spol. s.r.o. její první licenci k provozování rozhlasového vysílání 9. 6. 1998 na dobu šesti let.⁴⁰ V současné době je společnost Londa spol. s.r.o. členem koncernu Agrofert.

V roce 2006 si stanice nechala změnit programové licenční podmínky. V průběhu celodenního vysílání tak bylo věnováno 32 % času mluvenému slovu a z něj 22 % zprávám a informacím. Změna byla i součástí hudebního programu, kdy se ustanovilo, že 65 % hudby bude z české produkce. Aby mohlo Rádío Impuls provozovat rozhlasové vysílání prostřednictvím pozemních vysílačů, v dubnu 2011 mu RRTV udělila transformační licenci. K poslední změně došlo o měsíc později,

³⁸ MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vydání čtvrté, rozšířené a doplněná. Praha: Portál, 2009, s. 137.

³⁹ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 153.

⁴⁰ Rozhodnutí o udělení licence. *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání* [online]. Praha: Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, 1998 [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/12127.pdf>

když si provozovatel zažádal o úpravu v podílu mluveného slova ve 24 hodinovém vysílání na 20 – 25 % (z původních 25 – 28 %).⁴¹

Rádio Impuls je v současné době nejposlouchanější celoplošnou stanicí v České republice v denní poslechnosti. Jak uvádí aktuální data výzkumu poslechnosti rádií Radio projektu⁴² za období posledního čtvrtletí roku 2015 a prvního čtvrtletí roku 2016, poslechnost Rádía Impuls je pod úrovní milionu posluchačů denně. Podíl na trhu má 12,2 %.⁴³

2.2.1 Zpravodajství Rádía Impuls

„Dřív než ostatní.“⁴⁴

Pro Rádio Impuls je zpravodajství jeden z programových pilířů, na kterém si stanice zakládá. Podle šéfredaktora Ladislava Vonze se ale zpravodajství netýká pouze relací v každou půl a celou hodinu, ale nabízí také mnoho témat i v jiných časových intervalech. Vysílají se rozhovory, reportážní formáty, živé telefonáty z místa akce, apod. Navíc od pondělí do čtvrtka v 18 hodin je do programu zařazen speciální pořad Kauza dne, ten je na pomezí aktuálního zpravodajství a publicistiky ve formě velkého rozhovoru s hostem ve studiu.⁴⁵

⁴¹ Rozhodnutí o udělení licence. *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání* [online]. Praha: Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, 1998 [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/12127.pdf>

⁴² „Radioprojekt je oficiální výzkum poslechnosti rozhlasových stanic.“ Mediální slovník: Radioprojekt. *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016 [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/radioprojekt/>

⁴³ Frekvence 1 dohnala Evropu 2, roste ČRo Plus. In: *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016, s. 1 [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2016/05/frekvence-1-se-dotahla-na-evropu-2-roste-cro-plus/#.VzTyFoSLTIV>

⁴⁴ *Rádio Impuls* [online]. Praha: Londa spol. s.r.o., c2016 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/>

⁴⁵ Viz Příloha č. 1 *Rozhovor se šéfredaktorem Rádía Impuls Ladislavem Vonzem.*

První živě vysílaná zpravodajská relace dne začíná v půl šesté ráno, poslední je v devět hodin večer. Během noci se odvysílají předtočené příspěvky. Šéfredaktor Ladislav Vonz přiznává, že převážila priorita efektivity. Redakce také nepředpokládá, že se v noci stanou významnější události.⁴⁶

Zpravodajská relace má v programu větší zastoupení v prime-timu (mezi pátou a devátou hodinou ráno). V této době jsou zprávy dvakrát do hodiny, jak v celou hodinu, tak i v půl. V půl je zpravodajství vždycky kratší a jde spíše o rozšířené headliny zpráv. Pokud se děje něco mimořádného, tak se vysílání přerušuje bez ohledu na čas a v mimořádném vstupu moderátor sdělí posluchačům aktuální informaci.

Zprávy mají délku průměrně 4 minuty. Výjimkou jsou hlavní relace v sedm ráno a v poledne (*7v7, Polední speciál*), které jsou dlouhé necelých 7 minut. Odlišný režim má víkendové vysílání. V sobotu a v neděli v programu nejsou dvě hlavní zpravodajské relace *7v7* a *Polední speciál*. Zprávy se připravují pouze v běžné pasáži 4 minuty.

Na celkové podobě zpravodajství se podílí celá redakce, od reportérů, externích spolupracovníků až po editora. Avšak největší odpovědnost je na moderátorovi, čili zprávařovi. Jak říká šéfredaktor Rádia Impuls, zprávař nese kůži na trh, on je zodpovědný za to, že relace obsahuje všechny důležité zprávy, a že je správně přednese.⁴⁷

Pro zpravodajství Rádia Impuls jsou nejdůležitější domácí témata. Součástí informování posluchačů je také tzv. účelové zpravodajství. Dominantní je v něm doprava a pořad *Doprava 007*, která zvyšuje poslechovost rádia a je tak jedním z nejdůležitějších pilířů celkového vysílání. Stanice poskytuje servis řidičům přibližně dvě a čtvrt minuty o aktuální dopravní situaci. K účelovému zpravodajství se řadí i zprávy o počasí. Předpověď patří k relaci v celou, v půl se sdělí pouze krátká informace.

⁴⁶ Viz Příloha č. 1 Rozhovor se šéfredaktorem Rádia Impuls Ladislavem Vonzem.

⁴⁷ Viz Příloha č. 1 Rozhovor se šéfredaktorem Rádia Impuls Ladislavem Vonzem.

Jak už bylo zmíněno, na zpravodajství se podílí celá redakce, která využívá k získávání a zpracování informací nejen Českou tiskovou kancelář, ale i vlastní redaktory a reportéry. Impuls nepokrývá všechny regiony. Spolupracuje především s lokálními pracovníky jiných médií. Nyní jsou to hlavně novináři z regionálních redakcí deníku Mladá fronta Dnes.

2.3 Radiožurnál

„Každý den s námi.“⁴⁸

Radiožurnál je součástí veřejnoprávního rozhlasového média Český rozhlas (ten je zřízen zákonem). Je to celoplošná zpravodajsko-publicistická stanice, která vysílá 24 hodin denně. Stanice je součástí Českého rozhlasu od jeho počátku. Vysílá analogově i digitálně (prostřednictvím pozemního, kabelového a satelitního vysílání a na internetu).

Podle nových dat výzkumu poslechovosti rádií Radio projekt za období posledního čtvrtletí roku 2015 a za první čtvrtletí roku 2016 je Radiožurnál čtvrtou nejposlouchanější celoplošnou stanicí v České republice. Jeho denní poslechovost je 829 tisíc posluchačů a podíl na trhu má 9,2 %.⁴⁹

2.3.1 Zpravodajství Radiožurnálu

Radiožurnál je zpravodajskou stanicí, proto je zpravodajství nejdůležitějším bodem programového schématu. Na rozdíl od soukromých stanic vysílá relace nepřetržitě 24 hodin denně. V prime-timu je každých 15 minut. Během rána v 6, 7, 8, a v 9 hodin mají zprávy 6 minut, v poledne a v 18 hodin jsou *Hlavní zprávy* dlouhé 10

⁴⁸ *Radiožurnál* [online]. Praha: Český rozhlas, c1997-2016 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/portal/>

⁴⁹ Frekvence 1 dohnala Evropu 2, roste ČRo Plus. In: *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016, s. 1 [cit. 2016-04-28]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2016/05/frekvence-1-se-dotahla-na-evropu-2-roste-cro-plus/#.VzTyFoSLTIV>

minut. Ostatní v celou mají stopáž do 6 minut. Za konečnou podobu zodpovídá editor. V průběhu proudového vysílání je pro Radiožurnál běžné, že moderátoři pomocí tzv. proma lákají posluchače na další zprávy.

Stanice má jasně danou stavbu relace. Podle ředitele zpravodajství Jana Pokorného ale závisí hlavně na tom, kde se momentálně děje více relevantních událostí. Hlavní událost dne pak vyhodnotí editor. Na zpracování se podílí celá redakce, redaktori získávají informace od zpravodajských agentur, domácích a zahraničních reportérů Českého rozhlasu a z jiných médií.⁵⁰ Radiožurnál má 10 zahraničních zpravodajů, v každém regionu České republiky pracuje 5 – 8 reportérů/editorů.

Účelové neboli servisní zpravodajství je ve všedních dnech nezbytnou součástí zpravodajské relace. Zelená vlna informuje posluchače o situaci v dopravě. Pokud se stane něco mimořádného, stanice zařazuje častější dopravní zpravodajství (každých 15 minut). Nechybí ani předpověď počasí.

2.3.2 Kodex Českého rozhlasu

Kodex Českého rozhlasu v Hlavě II. (*Specifické typy a některé další činnosti Českého rozhlasu*) v článku 6 (*Zpravodajské a publicistické pořady a péče o informace v těchto pořadech*) definuje pravidla o zpravodajství této instituce. Na následujících řádcích jsou uvedena některá z těch nejdůležitějších.

- Jedním z prvořadých úkolů Českého rozhlasu je zprostředkovávat informace. Informace jsou důležité pro posluchačovu všestrannou orientaci a svobodné utváření názorů.
- Pevné místo v programu zaujímá regionální zpravodajství.
- V případě naléhavé potřeby je Český rozhlas povinen přerušit vysílání mimořádným zpravodajstvím.

⁵⁰ Viz Příloha č. 2Rozhovor s ředitelem zpravodajství Radiožurnálu Janem Pokorným.

- Ve zpravodajských a publicistických pořadech dbá na přesnost a nestrannost a především na zjišťování a ověřování skutečnosti.
- Striktně se rozlišuje mezi informací zpravodajského charakteru (zprávou) a hodnotícím soudem (komentářem).
- Posluchačům se musí zprostředkovat věcně správný obraz skutečnosti.
- Odvysílat se smí zpráva, pokud je ověřená alespoň ze dvou důvěryhodných a na sobě vzájemně nezávislých zdrojů. Pokud není patrná chyba, nemusí tak redaktor činit v případě agenturního servisu odebíraného Českým rozhlasem.
- Nesmí se odvysílat informace, jejíž původ není znám. Nepřipouští se žádný nátlak k získání informace. A nemohou se zveřejnit nepravdivé nebo částečně pravdivé informace.
- Posluchač nesmí u zpravodajských pořadů poznat, jaký má redaktor na danou věc názor.
- Je-li to možné a účelné, Český rozhlas doprovází uvedení zprávy identifikací redaktorů, kteří za její přípravu nesou odpovědnost.
- Za obsah zpravodajských a publicistických pořadů odpovídá šéfredaktor příslušné stanice.⁵¹

⁵¹ *Kodex Českého rozhlasu* [online]. Praha: Český rozhlas, c1997-2016 [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/rada/legislativa/_zprava/kodex-ceskeho-rozhlasu--789056

3. Analýza hlavní zpravodajské relace

Poslední část bakalářské práce je věnována analýze hlavních zpravodajských relací Rádia Impuls a Radiožurnálu. Jak už bylo uvedeno v úvodu, práce je zaměřena na jeden pracovní týden a ve výzkumu se rozebere hlavní zpravodajská relace v poledne na obou stanicích a následně budou porovnány.

3.1 Výzkumná metoda

Jako výzkumná metoda byla zvolena kvantitativní obsahová analýza. U ní je charakteristická vysoká míra ověřitelnosti a strukturovanosti.⁵² U použití tohoto postupu se mediované obsahy zkoumají s ohledem na několik vybraných znaků. Na základě této metody lze výsledky šetření podrobit statistickým analýzám.⁵³

Součástí analýzy hlavní zpravodajské relace bude komparace obsahu, žánru (formy rozhlasové zprávy) a jazyka.

Předlohou pro postup výzkumu je kniha *Analýza mediálních studií* kapitola Úvod do metody obsahové analýzy, kterou napsal Helmut Scherer a publikace *Metody výzkumu médií* od Tomáše Trampoty a Martiny Vojtěchovské. Inspirací pro zpracování analýzy byla také bakalářská práce Markéty Ježkové *Komparace zpravodajských relací Rádia Impuls, Frekvence 1 a Evropy 2 v listopadu 2011*.

⁵² „Obsahová analýza je kvantitativní výzkumnou metodou pro systematický a intersubjektivně ověřitelný popis komunikačních obsahů, vycházející z vědecky podloženého kladení otázek.“ SCHULZ, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze, s. 30.

⁵³ SCHULZ, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze, s. 29-30.

3.1.1 Definování základního souboru jednotek

Základní soubor jednotek analýzy jsou hlavní zpravodajské relace na komerčním Rádiu Impuls a na veřejnoprávním Radiožurnálu. Ze základního souboru byl vybrán vzorek pro obsahovou analýzu. Vzorek výzkumu se konkrétně vztahuje na odvysílané relace 4. – 8. dubna 2016 ve 12:00. V tento čas jde u obou stanic o hlavní zpravodajskou relaci.

Pro Impuls je *Polední speciál* druhou hlavní zpravodajskou relací dne, první vysílá v 7:00 (7v7). V Radiožurnálu jsou *Hlavní zprávy* první hlavní zpravodajská relace, druhou vysílá v 18:00 hodin. Obě stanice mají shodně tyto dvě nejdůležitější relace za den.

Jako jednotka analýzy byla stanovena rozhlasová zpráva, respektive zpravodajský příspěvek. Obě stanice mají relaci jinak postavenou a využívají v nich rozdílné zpravodajské rozhlasové žánry.

3.2 Komparace zpravodajských relací

Během komparace hlavní polední zpravodajské relace Rádía Impuls a Radiožurnálu jsem se především zaměřila na obsahovou (tematickou) odlišnost a použití různých žánrových forem rozhlasové zprávy. Všechny zprávy jsou připravené jako monologické zprávy (čtené moderátorem, respektive zprávařem), ostatními žánry jsou pouze doplněny. Pro lepší představu analyzovaného vzorku byl udělán rozbor relací den po dni.

3.2.1 Pondělí 4. 4. 2016

Pondělní Polední speciál na Rádiu Impuls moderovala Monika Vrchová. První zpráva v headline⁵⁴ odpovídá i první zprávě v relaci (Impuls to tak dělá vždycky). Začíná se monologickou zprávou o zálohovém výživném, které navrhuje ministerstvo

⁵⁴Headline se používá jako pojmenování pro stručný přehled vybraných zpráv na začátku zpravodajské relace.

práce a sociálních věcí, doplňuje ji zvuková zpráva telefonickým vstupem reportérky Anety Mrázové. Telefon je využit i v dalším příspěvku o známých jménech v kauze Panama Papers, o případu hovoří Adam Junek z Lidových novin. Klasickou monologickou formou zprávy jsou sděleny informace o sexuálním násilníkovi, který podal odvolání k Nejvyššímu soudu, o vraždě novorozence na Tachovsku, o výměně zimních pneumatik a o navrácení uprchlíků z Řecka do Turecka. V následující zprávě o posilách, které potřebuje sbor dobrovolných hasičů, se ve zpravodajském vystoupení vyjadřuje velitel SDH v Plzni Vladimír Malina. Reportér na Slovensku Josef Balko poskytuje vyjádření o tom, že se Slováci začínají zbavovat pěti set eurovek. Relace končí sportovní zprávou s informací, že severské země chtějí společně uspořádat EURO v roce 2024 nebo 2028.

Hlavní zprávy na Radiožurnálu moderovala Jana Uttendorfská. Stanice začíná rozsáhlou zprávou o napojení desítek politiků a podnikatelů v kauze Panama Papers. Ve formě zvukové zprávy informaci doplňuje redaktor Zdeněk Novák a reportážní zprávou reportérka Alžběta Havlová. Zvuková zpráva v telefonické podobě se využívá u dalších příspěvků, kde o křesťanských uprchlících hovoří mluvčí České cizinecké policie Kateřina Rendlová, zpravodaj Robert Mikoláš informuje o prvních migrantech, kteří přišli z Řecka do Turecka v rámci dohody Evropské unie, blízkovýchodní zpravodaj Štěpán Macháček referuje o návštěvě ministra zahraničí Lubomíra Zaorálka na Blízkém východě. Zvuková zpráva bez telefonu doplňuje i informaci o setkání premiéra Bohuslava Sobotky se zástupci hollywoodských studií v Los Angeles. Klasická monologická zpráva je pouze o bojích z Náhorního Karabachu a u dvou sportovních zpráv. Relace tradičně uzavírá Zelená vlna a informace o počasí.

3.2.2 Úterý 5. 4. 2016

Polední speciál znovu moderovala Monika Vrchotová. Monologickou formou zprávy byly sděleny následující události: Česká republika přichází až o 57 milionů korun na daních kvůli daňovým rájům, zvýšení českého exportu díky intervenci, pozastavení autobusového tendru v Královéhradeckém kraji a další klubový rekord hokejistů Floridy Panthers z NHL. Tento typ je také u zprávy, kdy olomoucký soud odsoudil vraha prarodičů z Přerovska. K ní je ale ještě přidán úryvek z rozhodnutí

soudce. V této relaci je zastoupen i žánr zpravodajského vystoupení – ministerstvo zemědělství připravilo finanční injekci začínajícím farmářům (Bohumil Belada, prezident agrární komory) a Jiří Ovčáček dál věří v existenci Peroutkova článku. Monologická zpráva o poškození plzeňského památníku *Díky Ameriko*, je doplněna zvukovou zprávou přes telefon od redaktora z plzeňské Mladé fronty Dnes. Relaci uzavírá aktuální informace o dopravě.

Hlavní zprávy v úterý moderoval Martin Křížek. Na Radiožurnálu tuto relaci ve velké míře doplňují reportážní zprávy – úsekové radary na dálnici D1 zatím nejsou (reportérka Lenka Rezková), poprvé se v pražské Zoo narodilo sluně (reportérka Lída Křesťanová), tlak na světové politiky kvůli Panama Papers sílí (rep. Pavlína Nečásková), z Řecka do Turecka neodjel žádný uprchlík (rep. Robert Mikoláš z ostrova Lesbos). Klasická monologická zpráva je až ve sportovní části relace. Zvuková zpráva je o odborech, které podpoří lékaře v jejich požadavcích na zvýšení platů a s využitím telefonu informuje o zájmu České republiky na obchodních vztazích s Palestinou. Žánr zpravodajské vystoupení se využil u informace o tom, že si Češi za letní dovolenou letos připlatí (Kateřina Peříčková z Asociace českých cestovních kanceláří a agentur). Závěr patří sportu, dopravě a počasí.

3.2.3 Středa 6. 4. 2016

Na Impulsu moderuje relaci Iveta Součková. Monologické zprávy jsou pouze dvě – obvinění strojvůdce, který loni nedobrzdil soupravu na Masarykové nádraží; hokejista Slávie má otřes mozku a nebude hrát minimálně dva zápasy. Zvukové zprávy jsou o letošních výrazných škrtech v ČSSD, Hnutí ANO řeší rozpad brněnské koalice. Zpravodajské vystoupení jsou v této relaci tři – dotační program pro praktické lékaře (vyjádření ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka); předsudky policistů vůči Romům ve vyloučených lokalitách (manažer průzkumu Policejního prezidia Václav Vlček); na střední Evropu se sype písek ze Sahary (meteorolog Tomáš Mejstřík).

Na Radiožurnálu Hlavní zprávy moderovala Kateřina Causidisová. Tato stanice má více reportážních zpráv oproti Rádiu Impuls – ČSSD chce letos ušetřit 55 milionů korun (reportérka Lenka Jancová); loni bylo nejvíce popravených za poslední čtvrt století (reportér Štěpán Sedláček); Radiožurnál našel firmu, která nabízela pronájem

filtru pevných částic před návštěvou STK (reportér Luděk Hubáček); zdravotní sestry už by nemusely mít vysokoškolské vzdělání (reportérka Věra Masopustová). Zvuková zpráva s využitím telefonu je u sdělení o čtvrtině žáků devátých tříd základních škol v Orlové, kteří užívají drogy. A zvuková zpráva bez telefonu referuje o zaplacení poslaneckých náhrad Davidu Rathovi a o předložení návrhu Evropské komise na udělení stálých kvót na uprchlíky. Monologické zprávy jsou pouze u daňového zvýhodnění na druhé dítě, které zřejmě poroste o 100 korun, a u zprávy z NHL.

3.2.4 Čtvrtek 7. 4. 2016

Polední speciál moderuje Jiřina Součková. Monologické zprávy jsou v této relaci tři – vláda je pro nový zákon o státním zastupitelství; dva vládní speciály měly v poslední době potíže; Tomáš Rosický bude hrát za juniorku Arsenalu. Impuls využívá mnoho zvukových zpráv – ryby z řeky Odry v Ostravě obsahují vysoké koncentrace toxických látek; terorista Abdeslam pobýval na Slovensku; desítky dětí přivezly sanitky ze školy v přírodě na Plzeňsku do nemocnice kvůli zažívacím potížím (telefonický vstup). Zpravodajské vystoupení bylo u dvou zpráv – osm iráckých křesťanů vyrazilo zpět z Brna do vlasti (Miroslav Makovička z Generace 21); kvůli dopisu prezidentovi přišla na autorku už dvě udání (Lucie Tykalová – autorka dopisu).

Čtvrteční Hlavní zprávy moderuje Jana Uttendorfská. V tomto vydání jsou čtyři reportážní zprávy – osm iráckých křesťanů, kteří přijeli do Česka, se dnes vrací do Iráku (reportér Lubomíra Smatany); policie v Orlové žádá mimořádná opatření kvůli drogám nechystá (reportér Stanislav Janalík); Evropská komise zatím nevyhová Česku v jeho žádosti o změnu výběru DPH (reportér Ondřej Houska); ČSSD bude muset kvůli stamilionovému dluhu propouštět (reportérka Alžběta Havlová). Reportéři a redaktoři přispívali do relace i pomocí zvukových zpráv – ministři schválili dlouho očekávaný návrh nového zákona o státním zastupitelství; Ukrajina má stále zájem vstoupit do Evropské unie; odstranění několika tisíců tun ropných kalů ve Vratimově přijde na desítky milionů korun (telefon); návštěvníci pražské Zoo dnes poprvé viděli sluně, které se narodilo v úterý. Relaci uzavírá zvuková zpráva z fotbalu.

3.2.5 Pátek 8. 4. 2016

Páteční Polední speciál moderovala Monika Vrchotová. Zpravodajská relace obsahuje dvě zpravodajská vystoupení – předsedovi Bloku proti islámu Martinu Konvičkovi hrozí až tři roky ve vězení (státní zástupce Okresního soudu v Českých Budějovicích Josef Rychtr); lidí bez práce dál ubývá (Kateřina Beránková, mluvčí Úřadu práce). Zvukové zprávy jsou dvě – elektronická evidence tržeb podle Andreje Babiše obstojí i u Ústavního soudu; český premiér Bohuslav Sobotka bude jednat v Polsku o kvótách (telefon). Ve zbytku relace jsou monologické zprávy – náčelník vojenské kanceláře Pražského hradu se kvůli odebrání prověrky obrátil na soud; obce opět plánují pochody proti hlubinnému úložišti jaderného odpadu; ředitelství silnic a dálnic chce rozšířit asistenční službu pro řidiče na další dálnice; akupunktura je na úrovni placebo efektu.

Hlavní zprávy moderovala Jana Petrová. V páteční zpravodajské relaci jsou čtyři zvukové zprávy – ministerstvo financí chce v příštích letech snižovat deficity státních rozpočtů; předseda Bloku proti islámu Martin Konvička je obžalovaný za výroky proti muslimům (informace, kterou jako první sdělil Radiožurnál); protikorupční policie řeší případ podezřelých provizí ze zakázek pražského dopravního podniku; Visegrádská čtyřka by podle českého premiéra měla odmítnout migrační návrhy Evropské komise. V relaci jsou dvě reportážní zprávy – v prvních třech měsících letošního roku přišlo do Německa kolem 170 tisíc uprchlíků (reportér Pavel Polák); pražská policie odhalila nelegální výrobu tofu, které dodávala do tržnice Sapa (reportérka Alžběta Havlová). Součástí tohoto zpravodajského bloku byla i monologická zpráva (britský premiér David Cameron měl akcie v investičním fondu v daňovém ráji) doplněná o vyjádření Camerona, které bylo přeloženo. Dalo by se tedy říct, že jde o zpravodajské vystoupení.

3.3 Výzkumné otázky

Otázka č. 1: Kterým tématům se hlavní zpravodajské relace Rádia Impuls a Radiožurnálu věnovaly?

Otázka č. 2: Kolik zpráv z domova (včetně regionálních) a ze zahraničí relace obsahovaly?

Otázka č. 3: Jaké žánrové formy rozhlasové zprávy relace obsahovaly?

3.3.1 Konstrukce obsahových kategorií jednotlivých proměnných

Jádrem celé kvantitativní obsahové analýzy je konstrukce obsahových kategorií jednotlivých proměnných, kterých mohou zkoumané jednotky analýzy nabývat. Podle Tomáše Trampoty a Martiny Vojtěchovské se v zásadě používá dvou možných postupů stanovení kategorií; emergent kódování, kdy se nejdříve předběžně prozkoumá zkoumaný vzorek a poté vystaví kategorie zkoumání, nebo tak zvané a priori kódování, které ustavuje kategorie před samotným sběrem dat na základě určité teoretické nebo racionální úvahy.⁵⁵ V rámci výzkumu bylo zvoleno a priori kódování ve třech proměnných – 1 *Tematické zaměření*, 2 *Lokální zaměření* a 3 *Žánrové formy*. Kategorie byly stanoveny následovně:

1 Tematické zaměření	Číslo	Zpráva
	1	Politika
	2	Ekonomika
	3	EU a mezinárodní vztahy
	4	Společnost
	5	Krimi, justice, neštěstí
	6	Kultura
	7	Zdravotnictví
	8	Sport
	9	Účelové zpravodajství
2 Lokální zaměření		
	1	Domácí celostátní
	2	Domácí regionální
	3	Zahraničí
3 Žánrové formy		
	1	Monologická zpráva
	2	Zvuková zpráva
	3	Reportážní zpráva
	4	Zpravodajské vystoupení

Tabulka č. 1: Kódovací manuál

⁵⁵ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 106.

Kódovací manuál je hlavní pomůcka kvantitativní obsahové analýzy a soupis zkoumaných proměnných a kategorií, kterých mohou jednotlivé proměnné nabývat.⁵⁶ Každá zkoumaná jednotka bude zařazena do jedné kategorie dané proměnné.

Tematické zaměření zahrnuje tyto kategorie.

- a) **Politika** – zahrnuje všechny události, které se týkají politických rozhodnutí, politiků, apod.
- b) **Ekonomika** – zahrnuje všechna ekonomická témata, obchod, banky, peníze
- c) **EU a mezinárodní vztahy** – zahrnuje Evropskou unii, evropskou politiku, zahraniční politiku, události ze světa
- d) **Společnost** – zahrnuje témata, která se obecně týkají společnosti
- e) **Krimi, justice, neštěstí** – zahrnuje zprávy o kriminalitě, soudech, policii, nehodách, přírodních katastrofách
- f) **Kultura** – zahrnuje kulturní témata
- g) **Zdravotnictví** – zahrnuje zprávy o lékařích, nemocnicích, zdraví
- h) **Sport** – zahrnuje všechny sportovní události
- i) **Účelové zpravodajství** – zahrnuje zprávy o počasí a o dopravě

Druhá proměnná je *Lokální zaměření*. Ta obsahuje kategorie domácí celostátní, domácí regionální a zahraniční zpravodajství. Zprávy, které jsou analyzovány jako domácí celostátní, se týkají všech událostí, které mají celonárodní rozsah v České republice. Kategorie domácí regionální zahrnuje informace, které se staly v jakémkoliv kraji v České republice. Zahraniční zpravodajství je o všech událostech, které se udály za hranicemi našeho území.

Jednotlivé žánrové typy rozhlasové zprávy jsou vysvětlené v kapitole 1.5.1 *Žánrové rozhlasové formy*.

⁵⁶ TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, s. 114.

3.4 Analýza hlavní zpravodajské relace Rádía Impuls

Na základě vzorku vybraného pro obsahovou analýzu bylo ve vysílání Rádía Impuls analyzováno 5 zpravodajských relací ve 12:00 hodin (Polední speciál). Ty obsahovaly celkem 48 jednotek, tedy jednotlivých zpráv. Do analýzy jsem zařadila také informaci o počasí, která byla pouze v přehledu zpráv na začátku relace (headlines) a také někdy byla na konci relace zpráva o dopravě, ačkoliv se nejednalo o Dopravu 007, což je samostatný pořad věnovaný pouze dopravě. Samostatné jednotky jsou zařazeny do proměnných a jejich kategorií. Výsledky byly zaokrouhleny pro lepší orientaci ve vyzkoumaných hodnotách.

1 Tematické zaměření	Počet zpráv	%
Společnost	11	21 %
Krimi, justice, neštěstí	8	17 %
Účelové zpravodajství	7	15 %
Politika	5	10 %
Ekonomika	5	10 %
Sport	5	10 %
EU a mezinárodní vztahy	4	8 %
Zdravotnictví	2	4 %
Kultura	1	2 %
Celkem	48	100 %

Tabulka č. 2: Proměnná 1 Tematické zaměření

Rádio Impuls je komerční rozhlasová stanice. Z této tabulky proto jasně vyplývá, že dominantním tématem ve zpravodajské relaci je společnost. Společenská témata tvoří 21 % ve vysílání.

Impuls staví své zpravodajství na účelu. V tomto výzkumu je ale až na třetím místě nejčastějších témat. Je to hlavně z toho důvodu, že v rámci této analýzy byla zkoumána pouze hlavní zpravodajská relace a její součástí není rozsáhlé dopravní zpravodajství, které stanice poskytuje posluchačům v průběhu zbylé hodiny vysílání.

Doprava 007 na relaci navazuje, ale ve vysílání stojí sama o sobě. Na konci zpráv je zmínka o dopravě pouze v případě, že se jedná o závažnou aktualitu.

Jak je z tabulky vidět, mezi „populárními“ tématy jsou i ta kriminální. Naopak Impuls mezi vysílanými příspěvky upozaduje informace z oblasti mezinárodních vztahů a Evropské unie. To vysvětluje především fakt, že se zaměřuje hlavně na české zpravodajství.

2 Lokální zaměření	Počet zpráv	%
Domácí celostátní	25	52 %
Domácí regionální	14	29 %
Zahraniční	9	19 %
Celkem	48	100 %

Tabulka č. 3: Proměnná 2 Lokální zaměření

Tabulka číslo 2 jasně ukazuje, že Impuls preferuje domácí zpravodajství. Stanice má celostátní pokrytí, proto není překvapením, že dominuje vysílání s 52 %. V rámci zpravodajství z domova se věnuje také regionálním událostem. Naopak výsledek 19 % pro zahraniční zpravodajství dokazuje to, co je zmíněno u proměnné číslo 1. Tedy, že pro stanici není prioritní situace mimo Českou republiku.

3 Žánrové formy	Počet zpráv	%
Monologická zpráva	25	52 %
Zvuková zpráva	13	27 %
Zpravodajské vystoupení	10	21 %
Celkem	48	100 %

Tabulka č. 4: Proměnná 3 Žánrové formy

Poslední tabulka se zaměřuje na žánrové formy rozhlasové zprávy. Komerční stanice nedisponují tak rozsáhlým počtem reportérů v terénu, proto se tu neobjevují reportážní zprávy.

Dominantní je monologická zpráva, která je čtenou zprávou bez jakýchkoliv jiných přidaných zvuků. Na Impulsu často využívané jsou zvukové zprávy, které doplňují monologické. Většinou jde o rozšiřující informace k tématu buď skrze telefonické spojení, nebo je redaktor přímo ve studiu, popřípadě v terénu. Ve zpravodajském vystoupení se vyjadřují odborníci.

3.5 Analýza hlavní zpravodajské relace Radiožurnálu

Na základě vzorku vybraného pro obsahovou analýzu bylo ve vysílání Rádia Impuls analyzováno 5 zpravodajských relací ve 12:00 hodin (Hlavní zprávy). Ty obsahovaly celkem 57 jednotek, tedy jednotlivých zpráv. Jednotlivé jednotky jsou zařazeny do proměnných a jejich kategorií. Výsledky byly zaokrouhleny pro lepší orientaci ve vyzkoumaných hodnotách.

1 Tematické zaměření	Počet zpráv	%
EU a mezinárodní vztahy	11	19 %
Účelové zpravodajství	10	18 %
Sport	9	16 %
Krimi, justice, neštěstí	9	16 %
Ekonomika	7	12 %
Politika	5	9 %
Společnost	3	5 %
Zdravotnictví	2	4 %
Kultura	1	2 %
Celkem	57	100 %

Tabulku č. 5: Proměnná 1 Tematické zaměření

Pro vysílání Radiožurnálu jsou dominantní témata mezinárodní vztahy a Evropská unie. Zahraniční politika a události ve vysílání odrážejí současnou potřebu poskytovat a přijímat informace ze světa. Významnou část relace tvoří její závěr, který je věnovaný účelovému zpravodajství – Zelená vlna a počasí.

Velký prostor ve vysílání zpravodajství má také sport. Radiožurnál poskytuje posluchačům nejen sportovní zpravodajství, ale přenáší i různé sportovní akce v přímém přenosu (nejčastěji hokej a fotbal).

Oproti soukromým stanicím, veřejnoprávní rozhlas nevěnuje příliš prostoru ve zpravodajství společenským tématům, ale více závažnějším.

2 Lokální zaměření	Počet zpráv	%
Domácí celostátní	24	42 %
Domácí regionální	19	33 %
Zahraniční	14	25 %
Celkem	57	100 %

Tabulka č. 6: Proměnná 2 Lokální zaměření

Celostátní domácí zpravodajství je číslem jedna ve vysílání relace. Radiožurnál je stejně jako Impuls celoplošná rozhlasová stanice. Čtvrtinový podíl zpráv ze zahraničí ale není vůbec zanedbatelný, ba právě naopak. Veřejnoprávní rozhlas věnuje událostem ze světa velký prostor.

3 Žánrové formy	Počet zpráv	%
Monologická zpráva	18	32 %
Zvuková zpráva	17	30 %
Reportážní zpráva	17	30 %
Zpravodajské vystoupení	5	9 %
Celkem	57	100 %

Tabulka č. 7: Proměnná 3 Žánrové formy

Radiožurnál používá ve velké míře reportážní zprávy, u kterých se využívá autentické prostředí události. Výsledkově se shoduje se zvukovou zprávou. Ta je někdy vedená formou telefonického vstupu a někdy je připravená redaktorem ve studiu.

Základní monologická zpráva se vyskytuje ve zpravodajské relaci nejvíc, ale pouze o 2% oproti jiným formám. Naopak, výjimečně jsou ve vysílání zpravodajská vystoupení, u kterých záleží také na situaci, jestli se děje něco takového, kde by se dala zvládnout.

3.6 Komparace jazykových prostředků a hlasového projevu

V rozhlasovém zpravodajství se používá hovorová forma spisovného českého jazyka. Rádio Impuls tento úzus dodržuje. Avšak ve zpravodajském vysílání se vyskytují ve velké míře klišé, což ovšem odpovídá tematickému zaměření. Projev moderátora je sice bezchybný, někdy se ale dostává do uvolněného a často až do familiérního tónu řeči, snaží se o výrazně kontaktní přístup k posluchačům.

I Radiožurnál má jako základ hovorovou formu českého jazyka. Projev moderátorů má ale jasnou dikci, působí více nezúčastněně a řeč je celkově více formální. Obě stanice si zakládají na bezchybném přednesu zpráv, to také splňují. Více podrobností o jazykovém stylu v rozhlasovém zpravodajství je v kapitole *1.6 Jazyk a styl rozhlasového zpravodajství*.

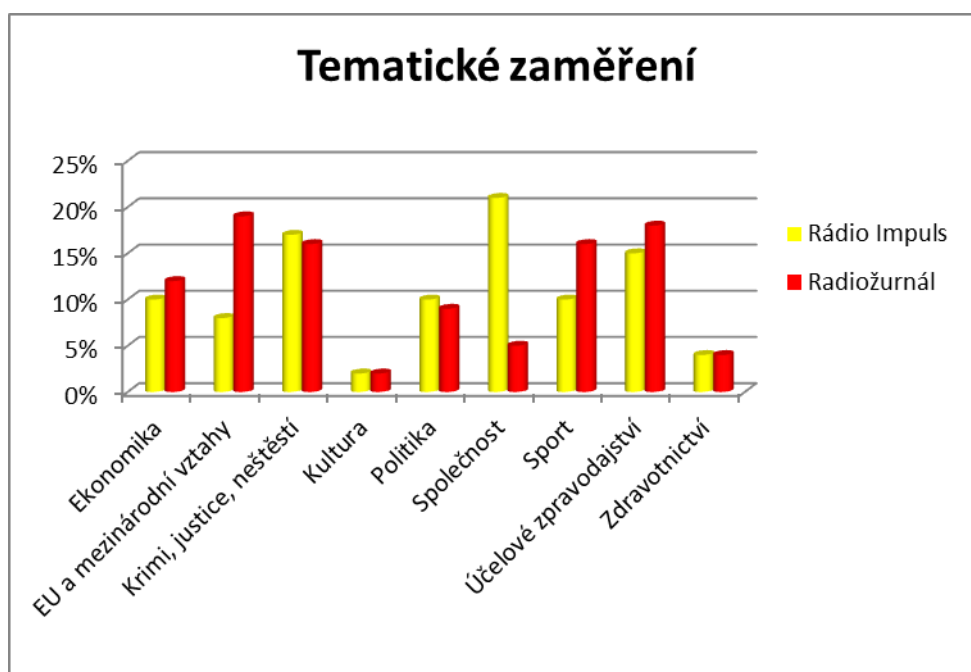
V průběhu analyzování vybraných relací se neobjevil žádný nespisovný výraz. Moderátoři nezatěžují posluchače cizími slovy. Z důvodu vysoké rychlosti rozhlasového zpravodajství, se někdy u obou stanic opakují stejná slova v jedné zprávě. Rozdíl je také v oslovování reportérů. Radiožurnál uvádí jméno v klasické podobě, na Impulsu oslovují kolegy neformální podobou křestního jména.

3.7 Shrnutí analýzy

Celá analýza současného zpravodajství Rádia Impuls a Radiožurnálu byla založena na třech výzkumných otázkách. Následují shrnutí, na ně odpovídá.

Otázka č. 1: Kterým tématům se hlavní zpravodajské relace Rádia Impuls a Radiožurnálu věnovaly?

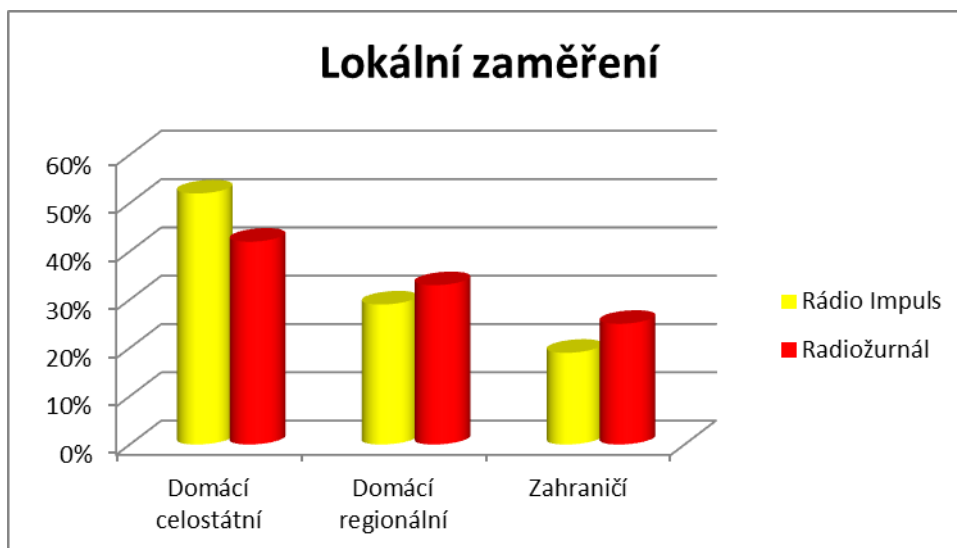
Pro obě rozhlasové stanice, které byly součástí výzkumu, je důležité účelové zpravodajství. Největší rozdíl ve zpravodajství je mezi nejdůležitějšími tématy. Rádio Impuls věnuje dominantní část zpravodajské relace společenským tématům – 21%. Naopak Radiožurnál se společnosti věnuje pouze v rozsahu 5%. Pro něj je nejzásadnější oblast mezinárodních vztahů a Evropské unie – 19%, tato problematika na Rádiu Impuls má ale jen 8% podíl. Tematický výzkum tak nejvíce ukazuje rozdíl mezi zpravodajství ve veřejnoprávním a soukromém médiu a jejich informačních preferencí.

Graf č. 1: Tematické zaměření

Otázka č. 2: Kolik zpráv z domova (včetně regionálních) a ze zahraničí relace obsahovaly?

Rádio Impuls i Radiožurnál jsou celoplošné stanice. Je proto zřejmé, že se majoritně zabývají domácím zpravodajstvím. Informace z domácích, celostátních a regionálních událostí tvoří 2/3 zpravodajské relace. Radiožurnál je zpravodajskou stanicí, proto věnuje i velký prostor zahraničnímu zpravodajství – 25% (Rádio Impuls – 19%).

Graf č. 2: Lokální zaměření

Otázka č. 3: Jaké žánrové formy rozhlasové zprávy relace obsahovaly?

Nejčastěji používanou žánrovou formou rozhlasové zprávy je monologická zpráva. Stanice se ale liší v podílu, jaký jim věnují. Pro Rádio Impuls je tento typ dominantní – 52%, také na Radiožurnálu je monologická zpráva nejpoužívanější, v průběhu vysílání je to ale jen 1/3. Na rozdíl od Impulsu zařazuje Radiožurnál do své relace také reportážní zprávu.

Graf č. 3: Žánrové formy rozhlasové zprávy

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo porovnat současné rozhlasové zpravodajství Rádía Impuls a Radiožurnálu na základě tematického zaměření, žánru, jazykových prostředků a mluvního projevu. V tomto případě jde zároveň také o komparaci zpravodajských témat z hlediska soukromého a veřejnoprávního média, které tyto stanice zastupují. Záměrem práce bylo nastínit historické základy rozhlasového zpravodajství, jeho současnou podobu a definování zpravodajských pojmů, zpravodajských relací a rozhlasového jazykového stylu. Součástí teoretického základu je také vymezení specifických znaků zpravodajství Rádía Impuls a Radiožurnálu.

Hlavním úkolem bylo vytvořit analýzu zabývající se jedním vybraným týdnem v rozhlasovém vysílání, která porovnává hlavní polední zpravodajské relace obou stanic. Ke zpracování výzkumu byla využita metoda kvantitativní obsahové analýzy. Práce vychází z teoretické deskripce odborné literatury a pramenů a také z rozhovorů se šéfredaktory zkoumaných rozhlasových stanic.

Komparativní studie ukázala, že rozdíly ve zpravodajství soukromých a veřejnoprávních rozhlasových stanic jsou především v tematickém zaměření. Jak již bylo zmíněno ve shrnutí analýzy, Rádio Impuls zaměřuje zpravodajství na svoji cílovou skupinu posluchačů a podle toho jsou také vybírána dominantní témata. Posluchače nejvíce zajímají zprávy, které se jich bezprostředně dotýkají. Podle šéfredaktora Rádía Impuls Ladislava Vonze je to například – zdražování, změny ve zdravotnictví, změny v dopravě a podobně. Do relací se v rámci společenských informací dostávají i zábavné prvky. Radiožurnál staví své zpravodajství na všeobecných tématech, především ale na událostech, které ovlivňují světové dění, či na politice.

Obě stanice se ale zásadně shodují v tak zvaném účelovém zpravodajství, díky kterému je Rádio Impuls nejposlouchanější rozhlasovou stanicí na území České republiky. Lidé často poslouchají rádio během jízdy v automobilu. Pro ně jsou tak nejdůležitější informace o dopravě a rozhlas jim je dokáže velmi rychle předat. Analýza ukazuje, že nezáleží na tom, jakého typu stanice jsou, obě totiž poskytují rozsáhlý dopravní servis (Doprava 007, Zelená vlna). Do účelového zpravodajství řadíme ještě také předpověď počasí.

Radiožurnál je zpravodajská stanice, zakládá si na kvalitním, objektivním a vyváženém zpravodajství a plní funkci veřejného média. Ačkoliv je Rádio Impuls komerční stanicí, která dává přednost hudbě, zpravodajství tvoří velkou a důležitou část jeho programu. Během výzkumu tak bylo zjištěno, že jde o kvalitní relace, které jsou bez výrazných jazykových chyb a dodržují základy rozhlasového zpravodajství. Radiožurnál poskytuje posluchačům plnohodnotný informační servis od zpravodajství až po publicistiku, ale jak se říká, ani Rádio Impuls nezůstává pozadu a svým příjemcům poskytuje rozsáhlé zpravodajství.

Summary

The main goal of this bachelor thesis was to compare contemporary radio news Radio Impuls and Radiozurnal based on thematic focus, genre, language style and speaking. It is also the comparasion of news topics in public and commercial media. The study described the historical foundations of radio news, current form and there are definitions of news concepts, news broadcasts and radio language style. In the theoretical part are desribed specific news characters on Radio Impuls and Radiozurnal. The analysis examined one particular week in a radio broadcats, where was compared the main midday news programs these two stations. For the research was used content analysis. Based on the analysis, for both radio stations is important servis news. It means information about traffic and weather. The objective was achieved.

Použitá literatura

Knihy

BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2011. Žurnalistika a komunikace. 439 s. ISBN 978-80-247-3028-8.

BOYD, Andrew. *Příručka pro novináře: zpravodajství v rozhlase a televizi*. Praha: Centrum nezávislé žurnalistiky, 1995. 163 s.

JEŽKOVÁ, Markéta. Komparace zpravodajských relací Rádía Impuls, Frekvence 1 a Evropa 2 v listopadu 2011. Praha, 2013. 51 s. Diplomová práce (Bc.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Václav Moravec, Ph.D.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. 413s. ISBN 978-80-7367-466-3.

MARŠÍK, Josef. *Úvod do teorie rozhlasového programu*. Praha: Karolinum, 1995. 106 s. ISBN 80-7184-013-0.

MARŠÍK, Josef. *Výběrový slovníček termínů slovesné rozhlasové tvorby*. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 1999. 60 s. ISBN 80-238-5619-7.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vydání čtvrté, rozšířené a doplněná. Praha: Portál, 2009. 639 s. ISBN 978-80-7367-574-5.

OSVALDOVÁ, Barbora a Jan HALADA. *Praktická encyklopedie žurnalistiky*. 2., dopl. vyd. Praha: Libri, 2002, 263 s. ISBN 80-7277-108-6.

OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011. 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.

Rozhlas veřejné služby - stojí na rozcestí?: sborník příspěvků z Jarního semináře pořádaného Sdružením pro rozhlasovou tvorbu a Katedrou žurnalistiky FSV UK 27. dubna 2009 v Karolinu. Praha: Sdružení pro rozhlasovou tvorbu, 2009. 40 s. ISBN 978-80-254-6814-2.

SCHULZ, Winfried. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 3., nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 2011. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. 149s. ISBN 978-80-246-1980-4.

STRAHL, Vlastimil. *Novinář před mikrofonem: (O mluveném slovu)*. Praha: Univerzita Karlova, 1994. 118 s. ISBN 80-7066-800-8.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. 191 s. ISBN 80-7367-096-8.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. 293s. ISBN 978-80-7367-683-4.

Internetové zdroje

Frekvence 1 dohnala Evropu 2, roste ČRo Plus. In: *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016, s. 1 [cit. 2016-04-28]. Dostupné z:
<http://www.mediaguru.cz/2016/05/frekvence-1-se-dotahla-na-evropu-2-roste-cro-plus/#.VzTyFoSLTIV>

Hodinové záznamy vysílání. *Český rozhlas: Radiožurnál* [online]. Praha: Český rozhlas, c1997-2016 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z:
<http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/zaznamy#/>

Kodex Českého rozhlasu [online]. Praha: Český rozhlas, c1997-2016 [cit. 2016-05-02]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/rada/legislativa/_zprava/kodex-ceskeho-rozhlasu--789056

Mediální slovník: Prime-time. *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016 [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/prime-time/>

Mediální slovník: Radioprojekt. *Media Guru* [online]. Praha: PHD, a.s., c2016 [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/radioprojekt/>

Rádio Impuls [online]. Praha: Londa spol. s.r.o., c2016 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/>

Radiožurnál [online]. Praha: Český rozhlas, c1997-2016 [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/portal/>

Rozhodnutí o udělení licence. *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání* [online]. Praha: Rada České republiky pro rozhlasové a televizní vysílání, 1998 [cit. 2016-04-8]. Dostupné z: <http://www.rrtv.cz/cz/files/lic/12127.pdf>

Zprávy. *Rádio Impuls* [online]. Praha: Londa spol. s.r.o., c2016 [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: <http://www.impuls.cz/media/zpravy/>